

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Cahid BALTACI

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

İsmail L. ÇAKAN

BU SAYIDA

19 KASIM	İslâm MEDENİYETİ
HÜKÜMET PROGRAMLARI VE DİN EĞİTİMİ	İsmail LÜTFİ
MÜSLÜMAN TÜRK AYDİ- NINA (Şiir)	Ali Ulvi KURUCU
RAMAZAN ORUCU	Ali ÖZEK
ARA YERDE (Şiir)	İsmail BAYRAM
İSLÂM'DA ZEKÂTIN ÖNEMİ	Yusuf KARADAVİ
GERÇEK MÂNASIYLA ORUÇ	Terc. Mehmed ERKAL
ÜNLÜ CELVETİ ŞEYHLERİ	Tayyar ALTIKULAÇ
İSLÂMİ TÜRK EDEBİYA- TINDA RAMAZAN İÇİN	H. Şinasi ÇORUH
SÖYLENMİŞ MISRALAR ...	Dr. Neclâ PEKOLCAY
BEKRİ MUSTAFA'nın İMAM- LIĞI (Şiir)	Dr. Cahid ÖNEY
RAMAZÂNİYE	Halil CAN
GUFRA N DEDE	İ. Ali TAYYAR
HASBİHAL	Doç. Dr. B. S. KÜTÜKOĞLU
AÇIŞ DERSİ	Mahir İZ
DERS VE İRŞAD	Y. Müh. Ömer KIRAZOĞLU
el-BEZDEVİ EBUL - YÜSR MUHAMMED	Dr. Y. Ziya KAVAKÇI
ÖZLENEN NAĞME (Şiir) ...	Mustafa MİYASOĞLU
MÜBÂREK RAMAZAN ÜZE- RİNE DÜŞÜNCELER	Sabri AKDENİZ
RAMAZAN (Şiir)	K. Edip KÜRKCÜOĞLU
İSLÂM TIBBINA TOPLU BAKIŞ	Hasan ÖZÖNDER
SUALLERE CEVAPLAR	Gazi MERT
VUSLATA VEDA (Şiir)	Murad ARSLAN
MUSAHİPZADE CELÂL VE AYNOROZ KADISI	Hilmi KURTULUŞ
YA MUHAMMED (Şiir)	Abdülkadir GÜLER
SİNEMA VE CEMİYET	Prof. İhsan KOLOĞLU
FİLM HİKÂYESİ YARIŞ- MASI	İslâm MEDENİYETİ
HABERLER	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara: T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı: Mehmet KARAMAN
Kayseri: T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : İmdat N. NURSAÇAN
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başk. : Orhan ÇETİN

TEKNİK KADRO

Sekreter : Erdoğan ATAK
Ressam : Gürbüz AZAK
Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl : 2 — Sayı : 16
Basıldığı tarih : 4/12/1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

İLAN TARİFESİ

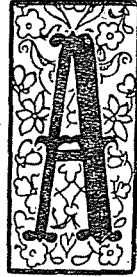
Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Edebiyat

İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDA RAMAZAN İÇİN YÂZILMIŞ MISRÂLAR

Dr. Neclâ PEKOLCAY

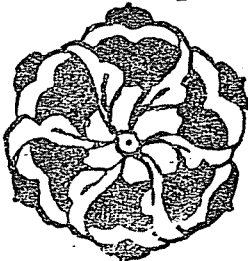
sırlar boyunca, islâmî türk edebiyâtına hizmet eden şâirler, ramazan için de, birçok parçalar kaleme almışlardır ki, bunların başlıcalarını medhiye olarak yazılmış kasîdelerin nesibleri teşkil eder. Kasîdeye ramazanın fazîletleriyle giren, tasviriyle devam eden şâir, buradan bir münâsebet düşürüp, kasîde takdim ettikleri şahsın medhine geçer.

Ramazâniyeler, tasavvuf ve divan edebiyâtı içinde şekillenmiş bulunmaktadır. Bunlar zamanları için birer tarihî vesîka, islâmî edebiyât içinde çoğu kıymetli parçalar olarak belirmektedir.

XVIII. asır şâirlerinden Sâbit'in, **Ramazâniye der vâsı-ı Sadrâzam Mehmed Paşa** adlı parçası nev'in güzel bir örneği olup, hocamız Prof. Fâhir İz Bey'in **Eski türk edebiyatında nazım** adlı kitabının I. cildinde (s. 89 v.d.) mukayeseli bir metni verilmiştir. Sâbit'in ramazâniyesinden burada örnek göstermek faydalı olacaktır, sanıyorum (Üniv. Kütüp., T.Y. 183, 4 b.) :

.....
dehen ü destini meyhâre yudı sahbâdan
kûze-i bâdeyi ibrik-i vuzû' itdi hemân
döndi bahtı gibi levni yine ayyâşların
şimdi tevhîde giren şeyhlerindir devrân

.....
alnır mı-ramazan sûfilerinden mushaf
rahlentün nevbetini beklemeyince insan
itdi mâhiyyet-i berât hasenâtı tezhîb
şıganup girdi zerefsanlığa kandilciyân

kubbe kandillerine dâire-i halkârî
zû-i kâşâne-i tâata zerendûde-tuvân
oldi her câmi-i zîbemde birer hirmen-i nûr
silme mikeyâl-i kanâdil zücâc-ı rahşân
kalb-i mü'min gibi mescid mütesellî mâmûr
dil-i fâsik gibi meyhâne harâb ü virân
donanıp al akıdeyle şeker tablaları
itdi her gûşe-i Stanbûl'ı sûk-i mercân
can virür râhat-ı hulkuma esir helva
gelse efsürdegî-i savmile hulkumuna
elde işkembe fener arkada zenbil-i sahur
gece faslında şikemhârelerindir seyrân
vakt-i imsâkteki micmere-i amberden
hoşdur âlûfteye iftardâ bir lüle duhan
kadeh-i ritl-giran mertebesi keyf virür
kahve-âşâma ağır kahve ile bir fincan
her makam üstüne iftarda tercih olunur
nâme-i nerm ile âheng-i dügâh-ı dendân
.....

her menâr oldi birer şâtır-ı zerrîne kemeş
sadr-ı âlfinin ola tâ ki rikâbında revân

B üyük islâm şâiri Mehmed Âkif de
ramazan münâsebetiyle münferit
parçalar kaleme almıştır ki, bu parçalar
devri için birer edebî ve tarihî vesîka ol-
maktan ziyâde her devir içinde kıymet
ifâde edebilecek bir fikir örgüsü içinde şe-
killenmiş bulunmaktadır:

RAMAZAN

Yâ Rab şu muazzam ramazan hürmetine
Kaldır aradan vahdete hâil ne ise;
Yâ Rab, şu âsırlarca süren tefrikadan
Artık ezilip düşmesin ümmet ye'se
Mâdâm ki verdin bize bir rûh-ı nevîn
Yâ Rab, daha bir nefha-i te'yîd insan.

26 Ağustos 1326/1912

AZGINLAR

Ramazan geldi zamânında bu yıl hamdol-
sun

O biraz belki azaltır çekilen âlâmı!
Hastalık, zelzele, yangın, karışıklık, kıt-
lık,

Daha binlerce felâket eziyor islâmı!

«Halk çok azdı da ondan bu belâlar» de-
niyor

Azmıyan yok mu, bütün ehl-i siyâm az-
gın mı?

Kimse yâ Rab, süfehâ onları ihmâl etme!
Yoksa bir millet-i mâsûmeyi pâmâl etme!

18 Ağustos 1327/1913

Bekri Mustafa'nın imamlığı

Dr. Cahid ÖNEY

G ündüzün yâr-i güzün oldu medâr;
Ve fakirhânedede ettik iftar...

Dediler: (Bitti terâvih namazı,
İsteriz, bir masal anlat) huzzar..
Etti vaktâki misâfir israr,
Başladım kussaya ol dem nâçar:

Bir vakitler bütün İstanbullu,
Şöyle bir illete olmuş dūçar:
Hak, adâlet sözü kalmış lâfta,
Yok imiş hiç ne fazîlet, ne de ar!
Şehrin erkekleri dalmış keyfe;
Mey, kadın, hiyle, haram.. leyl-ü nehar!
Kalmamış kıymeti artık kadının,
Düşerek fâhişe olmuş.. murdar!
Ya çocuk?.. Hepsî birer yüz karası..
Baba meghûl, ana mâlûm: mantar!
Yağlı bir balçığa batmış me'mûr,
Ne çıkar zimmete geçmiş âşar?
Sana lâzımsa eğer ilmûhaber;
Akçe ver.. mührünü bassın muhtar!
Yürütürmüş işi altınla kadı..
Para yer, baskı yapar tahsildar!
Harcamış keyfine beyt-ül mâli,
Kârı hep zevk-u sefâ defterdar!

(Meye düşkün!) diye meşhur Bekri,
Ol zamanlarda yaşarmış der-kâr!
Var suâl eyle: (Ne var meyde?) diye,
Ona sorsan, dağıtırmış efkâr!
Düşmemiş bir şeye meyden başka..
(Fuhsâ sâlik demesinler zinhar!)
Toplamış Mustafa üç-beş genci,
Hükmedip nefsine, olmuş pişdar!
O kadar nefsine hükmetmiş ki,
Bir defâ câmie girmiş husyar!

(Devamı arka sahifede)